

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večer pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec .f. 1.—, izven Avstrije .f. 1.50 za tri mesece .f. 3.—, za pol leta .f. 5.—, za leto .f. 10.—. Naročnine se plačujejo naprej za narobe brez priložne naročnine se sprava se ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Oglaš se računo po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Pošlana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vai dopisi naj se pošiljajo uredu ali na ulico Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglaš sprejema upravnštvo ulice Molino piscolo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglaš je plačevati loco Trst. Odrpne reklama cije se prosta poštnine.

Preko njih do — cilja!

Prirojeni ponos ne dopušča človeku, da bi se poniževal pod noge svojega bližnjega, marveč hoče se dvigniti baš tedaj, kadar protivnik meni dobiti ga pod se, in se tudi dvigne, ako mu je dana bistrost razuma, spretnost in — moč. Tako je v vsakdanjem življenju, tako pa je tudi v političnem.

Le ozrimo se v vsakdanje življenje! Ali ni ondi vedno tako, da drug drugemu laze čez glavo, da drug drugega hoče podjarmiti in vzroki so dostikrat tako neznatni, da se mora smatrati to vroče hrepenenje po podjarmljenju svojega bližnjega samo še za neko živalsko strast, samo še radi volje do podjarmljanja in nič drugega.

Prav mnogokrat je dotični, ki hoče podjarmljati, duševno in moralno mnogo manje vreden, nego oni, katerega hoče podjarmiti, samo da ga navdaja zbok slučajne socialne nadmoči neka prevzetnost, v kateri se ne zaveda svoje prave nizkosti, v kateri se ne zaveda, da je prazen klas v njem, kar mu dviga nad bližnjega — puhlo glavo.

Takega človeka bode zares visok, t. j. duševno in moralno visoki človek pomeril od vrha do tal, od tal do vrha, spoznavši vso njegovo podlost, ter se se smehljajem dvigne čezenj.

Kdo pa je v resnici visok, to se pravi, duševno in moralno visok? To je oni, ki sam izpozna svojo vrednost in v tem izpoznanju ne skuša dvigati se nad bližnjega, niti se smešiti pred njim svojim visokonosnim nastopanjem, marveč ki upošteva tudi vrednost svojega bližnjega v vsakem pogledu.

To isto pa je, česar mi ne nahajamo pri naših političnih nasprotnikih. Oni se kažejo nam nasproti silno nadute in kakor take, ki so mnogo več vredni v vsakem pogledu. V tej svoji domišljavosti grede tako daleč, da zamorejo biti celo dejanski krivični nasproti nam in da nas hočejo podjarmljati. Ta njihova domišljavost, s katero odkrito jim bodi povedano, se le smešijo pred nami,

oestro jih opazujočimi, dela jih popolnoma nezmožne, da bi se zavedali samih sebe, da bi se zavedali, kako sodi o njih vesoljni omikani svet. Njihova nadutost zaradi slučajne socialne in gmotne premoči dela jih popolnoma pijane, slepe za našo vrednost, katere vrednost jim pa že danes ali jutri utegne prirasti čez glavo.

In tako ima tudi priti!

Oni nas hočejo podjarmljati, oni nas hočejo streti v prah — zakaj? Zaradi česa? Iz gole živalske strasti, iz gole volje do podjarmljanja — a mi moramo gledati, da se dvignemo preko njih do svojega cilja! In to nam je mogoče, ako stisnemo svoje vrste, ako ne pustimo med nas ničesar, kar je tujega, ako zapremo svoje narodno imetje vsakemu pritisku od tuje strani.

Nas je dovolj, da se lahko osamosvojimo politički, a ostati moramo med seboj in ne smemo mešati in družiti se s tujci, kadar mislimo na obrambo naših političnih in narodnih pravic.

Le v tem primeru se zamoremo okrepiti, le v tej zavesti zamoremo se izključiti od njih nalaštni krepki podlagi, ako se ne družimo z njimi! Mi smo številno krepki dovolj, a smo tudi duševno visoki dovolj, da lahko delujemo za svoj obstanek in napredek brez ozira na tujca, ki duševno in moralno gotovo ni nad nami. Ako tujec misli, da je predržnost in nesramnost tudi že visokost, tedaj mu pokažimo, da so baš te „čednosti“, ki „dičijo“ njega, najnižje lastnosti, ki zamorejo onečestiti človeka; pa da je moralna poštenost in duševna tersrčna čistost, s katero razpolagamo mi, ono, kar človeka dela zares visokega. V tej zavesti naših vrlin se zamoremo dvigniti in ako se nasprotnikom ljubi in jim dela zabavo, po mrčesje dvigati se nam nad glavo, mi pa ignorirjmo to mrčesje dviganje in se naroda dostojno dvignimo — preko njih do cilja!

PODLISTEK

15

Nantas.

ROMAN.

Francoski spisal Z., prevel Hinko.

Pri tem je zadela na neko čednost, ki je bila še močnejša, ker jo je podpiral ponos. Po prvi pregrehi se je Flavija srdila na vse možke. Gospodičina Chuin je že skoro obupala, ko je srečala nekega dne gospoda pl. Fondetta. Poizvedoval je s takim zanimanjem po njeni gospej, da se jej je takoj zjasnilo, da vroče hrepeni po njej; razjedal ga je spomin na trenotek, ko mu je polbrezsvetna ležala v naročju. Takoj je napravila načrt: ob enem služiti soprogu in ljubimcu, to je duha polna kombinacija!

Vse je šlo po želji. Gospod pl. Fondettes, kateremu noben up ni več migal, bi dal svoje ime, tje, da si prisvoji to ženo, ki je bila jedenkrat njegova. Izprašuje gospodičino Chuin, ko se je setal znjo drugič, igral je sentimentalca in je prisegal, da se ugenobi, ako mu ona ne pomaga. Osem dni pozneje, ko sta zmenjala še nekatere pomislke in do neba kipečo sentimentalnost, sta sklenila kupčijo: on jej izplača desetstisoč frankov in ona ga zato neki večer skrije v Flavijino sobo.

Drugi dan je poiskala gospodičino Chuin Nantasa.

„Kaj ste izvedeli?“ je vprašal obledel.

S prva ni hotela nič kaj povedati, da ima gospa neko razmerje, to je nedvoumno, dovoljuje celó sestanke.

„K stvari, k stvari!“ je prigovarjal on razjarjen vsled nestrpnosti.

Konečno je izgovorila ime gospoda pl. Fondetta.

„Danes večer boče on v spalnici milostljive“.

„Dobro, hvala vam“, je jecjal Nantas.

Odslovil jo je s kretom roke, ker se je bal pokazati se slabotnega v njeni prisotnosti. Ta nepričakovani odpust jo je iznenadil, ker je pričakovala dolg razgovor in se je bila pripravila že z odgovori, da se ne bi zagovorila. Priklonila se je in odšla sočaljnega obraza.

Nantas je ustal. Izpregovoril je glasno samemu sebi:

„Danes zvečer v njeni sobi...“

Pritisnil je obe roki na glavo, kakor bi hotel zabraniti, da se razpoči. Ta sestanek pod zakonsko streho se mu je zdela velikanska predržnost in nesramnost. Take sramote ne more trpeti. Stiskal je pesti, navajene na boj, in v razsrjenih možjanih se je snovala misel o uboju in umoru. Pri tem pa je imel še završiti neko delo. Trikrat je sel k pisalni mizi in trikrat planil zopet kvišku, med tem ga je zadej nekaj gnalo, neko hrepenenje,

DOPISI.

Iz Pazina, dne 20. avgusta 1897. (Nekaj o naših „onesti cittadini“.) [Izv. dop.] Ko je ob času zadnjih državnozbornskih volitev italijanska kultura uganjala svoje orgije tudi v Pazinu, se je zgodilo, da so mestni policaji nekega večera (ko je italijanska druhal pod vodstvom italijanske inteligencije divje razsajala pred stanovanjem tukajšnjega župana dra. Trinajstića) med drugim aretirala tudi nekega Petra Bartolija in pa nekega Rikarda Richterja.

Takrat so italijanske novine „urbi et orbi“ tožile o barbarstvu naših mestnih policajev, ki so se drznili aretovati „onesti cittadini“. Mi smo prepričani do dna srca o popolni moralni propalosti naših italijanskih protivnikov kakor tudi njih zaščitnikov.

Za to se pa niti ne oziroma čisto nič nato, kar pišejo italijanski listi, ta vredna glasila demoralizovane italijanske svojati, kamo li pa, da bi se spuščali v polemiko žnjimi. Da si pa naši čitatelji izven Istre pridobe vsaj mal pojem, kaj znači v jargonu italijanskih žurnalistov „onesto cittadino“ (pošten meščan), namenili smo se danes, podati kratek životopis zgoraj imenovanih dveh „onesti cittadini“. Prvi je torej Peter Bartoli. Ta mož je imel v svojem življenju premnogo priložnostij, spoznati se natanjko s kazenskimi zakoni raznih držav in je imel nebroj neprilik radi svojega surovega vedenja. Takemu divjanju se je privadil tako, da je postalo isto pravi element njegovemu življenju. Tako je prišel v dotiko z sodišči, ker je v neki hrvatski gostilni razsajal, pobijal svetilnice in okna, ter zažugal krčmarju, da ga hoče spraviti s tega sveta prej ali slej.

Ko so pa zaradi tega orožniki storili svojo dolžnost, tedaj se je zopet oglašilo italijansko časopisje ter pisalo „che l'intera cittadinanza di Pisino era dolente“ (vse meščanstvo pazinsko je žalovalo), ko je videlo, kako se postopa s tem „poštenjakom“.

iti takoj soprogi ter ravnati znjo kakor z vlačugo. Konečno se je premagal in nadaljeval delo, pri tem pa obljubil, da danes zvečer zadavi oba. To je bila največa, največa zmaga, katero je kedaj dobil nad seboj.

Popoldne je šel Nantas k cesarju, da mu predloži konečno veljavni načrt budžeta. Monarh je še nekaj prigovarjal, kar je Nantas ovrgele bistroumno. Ukljub temu je bilo treba elaborat deloma popolnoma predelati, in vendar že drugi dan predložiti zbornici.

„Sire, delal bodem ponoči“, je dejal Nantas.

Prišedši domov je govoril: „O polnoci umorim oba in do jutra imam časa donolj, da dovršim to delo“.

Pri dineju je govoril baron Danvilliers tudi o tem budžetnem načrtu, ki je vzbujal toliko pozornost. On ni odobral vseh nazorov, katere je imel njegov zet v finančnih stvareh; priznal pa je, da so vredni preišljevanja. Med tem, ko je Nantas govoril z baronom, se mu je zdelo, da so opetovano obrnene nanj oči njegove soproge. V zadnjem času ga je večkrat tako gledala. Pogled njen pa ni izdajal nobene spremembe; ona je jednostavno poslušala, kakor bi hotela čitati v njegovi duši. Nantas je mislil, da se boji, da je izdana. (Pride še.)

Drugi takih „onesti cittadini“ je torej Rihard Rihter. To vam je bil sin mizarkega mojstra in bišnega posestnika. Cele mesece in leta ni mož delal nič drugega, nego popijati po gostilnah in kavarneh, igral in razsajal. Pri vsakem činu „avite culture“, naperjenem proti Hrvatom, je igral Rihard Rihter prvo ulogo. Zato pa je bil tudi pravi „cocolo“ naše italijanske inteligencije, ki ga je vsprejemala v svoje kroge z odprtimi rokami. Bil je mož tudi v posebno milosti nekaterih naših uradnikov italijanskega mišljenja. Vidi se, da je vsa ta „patrija“ še mnogo pričakovala od tega junaka.

Vsem je bilo znano, da ta človek nič ne dela, a nikdo ni pomislil pravočasno, od česa da živi? Da ni živel o zraku, to so mogli videti na lastne oči, ko je vpričo njih praznil bokale, obiral piščance, jedel golaše in pušil smotke, za kar vse je moral šteti novcev.

Poleg tega je igral tudi v njih društvu, v društvu odvetnikov, uradnikov, sploh v društvu italijanske inteligencije. In ko je izgubil pri igri, moral je zopet šteti novcev.

Vsem pa je bilo dobro znano, da oče njegov le toliko poseduje, da zamore pošteno preživljati svojo družino in da Rikardo ne dobiva novcev od njega, ker ga oče sploh ni mogel trpeti zaradi njegovega nedelalnega in zapravljivega življenja. Vse to je bilo znano tej italijanski inteligenciji, ali kaj njej mari za vse to? Rihter je bil v njenih rokah izvrstno orodje in je bil zmožen za izvršenje tudi najprezrednejših činov „avite culture“, naperjenih proti Hrvatom.

To je pa zadostovalo, to je kvalificiralo Rihterja za sposobnega, da se sme nahajati v njih društvu, kakor je kvalificiralo tudi prej imenovanega Bartolija, čeravno je bilo vsem znano njegovo življenje.

Ali vreča, mora, da počí, kadar je prepolna. Rekli bi torej, da se je Božji previdnosti že zdelo zadosti vsega tega, kar je naklepal Rihter v svojem življenju.

Nekega popoldne v tem tednu so igrali na kroglice v gostilni „All' Istria“, v glavnem zbirališču naših nasprotnikov. Kar naenkrat je opazil nekdo, da je cela možka postava skočila skozi okno gostilničarjeve sobe, v kateri je hranil denar, na hodnik in pobegnila od tam v druge hišne prostore.

Šli so torej gledat, kaj bi to bilo. In glej, po dolgem iskanju so našli Rihterja, sključenega za neko skrinjo na podstrešju.

Gostilničar in njegova družina so že delj časa živeli v mejsobnem prepiru, ker se je zdelo gostilničarju, da vedno pomanjkuje denarja.

On je krivil ženo, žena njega, in tako je nastala nekaka nezaupnost med člani družine. H kratu je torej došlo vsem na um in svesti so si bili, da so v Rihterju zalotili — dihurja, ki jim je žrl novce. Zgrabili so ga torej ter predali staremu policaju Grgu Vidmarju, da ga vtakne v ječo. Pa kaj hočemo? Policaj Grga Vidmar je jako neroden policaj, kakor takega ga je poznal tudi Rihter. Kaj čudo torej — da mu je pobegnil!

Ta dogodek se je raznesel po Pazinu kakor blisk in glavna govornica vsega dolgočasnega, enoličnega mesta je bil Rihter. In h kratu so se začeli oglašati Peter in Pavel, češ: meni manjka toliko denarja, meni pa toliko, in pri enem in drugem je bil Rihter večkrat gost v hiši kakor prijatelj; o katerih prilikah je pripovedoval navadno, kako je viknil temu ali onemu „porco croato“, „porco prete“ itd.; ob enem je pa hotel, kakor se vidi zdaj, da mu bode poplačano junaštvo, in ker ni hotel nadlegovati prijateljev, jemal — je s a m p o s v o j i v e s t i. V ta namen je pa nosil „vetrihe“ vedno pri sebi. Videli so mu jih namreč malo dni pred zgoraj popisanim dogodkom. To poslednje je bilo sicer prijavljeno oblasti od strani županstva pazinskega. Ali saj poznaste naše razmere in naš zistem! Pritožbe dohajajoče oblastim od strani hrvatskih občin, ali se devajo „ad acta“ ali pa se z njimi postopa polževo hitrostjo.

Rihter je torej — ubežal nerodnemu policaju Grgotu. Hudobni jeziki govore, da mu je Grgo, ko je Rihter bežal, zaviknil: „nečem za tabo teči, prideš že sam!“ Pri tolikih se je tudi že zgodilo tako. Ali Rihter je hotel klubovati naši policiji do svoje zadnje ure. Zato pa tudi ni hotel priti

sam, samo da bi ne veljalo Grgova, marveč prinesli so ga danes iz pazinskega potoka, v katerem se je vtopil in kjer so ga danes zjutraj zapazili mlinarji.

„Kakor živel, tako je umrl“, čulo se je iz ust nekaterih. Mi pa pravimo: Taki so Vam „gl'onesti cittadini“ po vzoru „Piccola“ in ostale „compagnia bella“!

Oni so plod sedanje vzgoje italijanske v Istri! One vzgoje, ki ima toliko mogočnih zaščitnikov na vseh straneh!

Quem deus....

Politiške vesti.

TRSTU, dan 24. avgusta 1897.

Torej — ne! Včeraj so se torej sešli gori v zlati Pragi! Prišli so zastopniki vseh skupin nemških in duh Schönererjev je plaval nad njimi. Sešli so se, ne da bi sklepali —, ker sklenili so že popred —, ampak, da še formalno odobre svoj že storjeni sklep in da zakličejo grofu Badenju svoj — ne! Sklenili so, da je odkloniti povabilo ministerskega predsednika na posvetovanja. Da moramo prav presoditi vso nadutost, nespravljalnost in brezmejno domišljavost, ki se zrcali v tem sklepu nemških obstrukcionistov, ne smemo pozabiti, da to, kar je nameroval grof Badeni, niso imele biti kake obvezne razprave, ampak le pogovori v informativni namen glede nadaljnje akcije v dosegu sprave med obema narodoma na Češkem. To je pač že skrajna nespravljalnost, da ne odklanjajo le predlogov vladinih, ampak da se niti posvetovati nočejo — in sicer na način, ki bi jih ne vezal na nobeno stran — kako bi moglo priti do pomirjenja duhov. S tem kažejo, da nimajo ni iskric ljubezni do te države. Zato pa pade vsa odgovornost le na Nemce, za vse posledice, ki utegnejo nastati vsled njihovega oholega „ne!“

Shod zaupnikov nemških skupin je vsprejel resolucijo, v kateri je rečeno: a) vprašanje rabe jezikov na državnih oblastih mora rešiti le zakonodajni zastop; b) Nemci se udeležijo pravih konferenc še le potem, ko se odpravijo jezikovne naredbe; c) zborovalci se čutijo v popolnem soglasju z voljo naroda, izjavljeno v tisočih resolucij in peticij; d) navzoči so uverjeni, da tu ne gre več samo za češko vprašanje, ampak za obstanek nemške narodnosti v Avstriji. (Opomba uredništva. Ta zadnja točka sama zadostuje, da vidimo, kake vrste možes so ti sedanjí zaupniki Nemcev v Avstriji! Škoda res, da niso pridejali še jedne točke: Mi zbrani nosimo drzno, železno čelo, ki ne pozna srama in rudečice. Res, drzno čelo mora imeti oni, ki se ob tolikih prednostih, ki jih uživa nemški jezik v Avstriji, ob dejstvu, da je ta jezik občevalni jezik centralnemu parlamentu, da je ta jezik uradni jezik vsem centralnim oblastim, da je jezik armade, da imamo dinastijo nemške krvi, ki gotovo ne dopusti nikdar, da se zgodi Nemcem le najmanjša resnična krivica — drzno čelo, pravimo, mora imeti oni, ki si v očigled takim dejstvom more napisati gorostasno trditev, da je v nevarnosti obstanek nemške narodnosti v Avstriji. Ne za obstanek, ampak za gospodstvo jim je, za tlačenje drugih narodnosti! Mi se nočemo boriti proti pravicam Nemcev, ali dolžnost je Slovanov, da se uprejo z vso neizprosno tejo tej gospodstvasželjnosti.)

V drugi resoluciji izjavljajo, da bodo tirali najsakrajnejšo opozicijo proti sedanjemu zistemu, ki hoče zadovoljiti druge narodnosti na račun Nemcev, ki so vzdrževalci države. (Opomba uredništva. Seveda, ako mislijo Nemci na svoje predprave, ki niso utemeljene na noben način, ako obsojajo vladu, če je Nenemcem povrnila tu pa tam, kar jim je bilo odvzeto po krivici in v prilog Nemcem, ako menijo Nemci, da je to njihova last in pravo, kar so si prisvojili bodisi nasiljem ali zvijačo: potem je seveda že res, da do sprave v Avstriji more priti le na račun — Nemcev. Toda ne na račun njih pravic in njih narodnega obstanka, ampak na račun njih nikjer utemeljenih privilegijev.)

V tretji resoluciji so postavili krono svoji drznosti. Človeku se res stedi, ko mora čitati tako hinavstvo. Italijan bi rekel — muso rotto. Po vsem, kar se je godilo v zadnjih časih gori na Češkem, po tolikih dokazih mučeništva čeških manjšin, po dogodkih, kakršni so se vršili v

Mostu — upajo si še obsojati — češko brutalnost in grajati vladu, ker jih ne ščiti po dolžnosti.

Tako so torej govorili Nemci. Da so rekli jednostavno: nočemo sprave, bi bilo to sicer trdo, kruto, ali bilo bi vsaj lojalno. Ali, da hote valiti krivdo na druge na svoji lastni nespravljalnosti, to nikakor ne odgovarja pojmu o pravem moštvu.

Sedaj je na skupinah večine, da spregovore resno besedo — ne z obstrukcionisti, ker s temi ni možno govoriti resno — ampak z slavno vladu. Računi morajo postati jasni. Sklepi nemških zaupnikov pravijo nenemškimi narodom, da mirnim potom ne pridejo nikdar do svojih pravic, da jim torej gre za kožo. Razmerje med vladu in večino se mora zjasniti.

Danes ali jutri se snide parlamentarni odsek desnice. Po našem menenju nima ta odsek druge poti pred seboj, nego da reče vladu: sprejmi za podlago svojem obznanju program, kakor smo ga načrtali mi v svoji adresi! Ako ne — pojdi! In ako niste jedini med seboj gospoda ministri, pa naj se umaknejo oni, ki nočejo nastopiti ono jedino pot, na katero silijo avstrijsko politike sklepi nemških obstrukcionistov, na katero jih sili logika dejstev — na pot desnice, na pot, ki ni pot hegemonije Nemcev. Mi vsaj ne vidimo drugega izhoda iz sedanjega zepletanja.

Aut — aut! Nemci so torej odklonili udeležbo na pravni konferenci in s tem pokazali, da ne marajo sprave. Deviza jim je: ali tako, kakor hočemo mi, ali pa nič! To je nemški naravi prikladno in tega je bilo pričakovati od njih; kdor bi bil pričakoval kaj drugega, bi kazal nepoznanje nemške naravi. S to trdo nemško naravo je in bode treba računati za vse bodoče slučaje.

Nemcu je geslo: „biegen oder brechen“ — upogniti ali zlomiti.

Upogniti se torej Nemec noče, treba torej zlomiti njega trmo in srditost. Nemec je preveč ukoreninjen v starih pravadah, da bi ga bilo možno premakniti tako z lahka; ponos, da je vladal dosedaj, če tudi krivično vladal, mu ne dovoljuje, da bi niti za peden odpustil od svojih namišljenih pravic. To bi ne pustil Nemec tudi nasproti kakemu drugemu narodu, katerega smatra za njemu jednako pravnega, kaj še nasproti Slovanu, katerega smatra za nekakov nižji, hlapčevski narod! Da bi se Nemec umaknil iz svojih nad sto let utrjenih trdnjav in postojank, da bi se „ponizal“ do jednakoveljavnosti s Slovanom, kaj takega od njega niti zahtevati ni. To bi mu značilo ponižanje grajščaka do navadnega seljaka, robotnika!

Ako bi mi Slovani motrili stvari od te strani, tedaj bi bilo naravno, da jednostavno utihnemo in pustimo Nemcem, kar hočejo, namreč gospodarstvo, mi pa da ostanemo še na dalje njihovi — posli.

Ker pa se je zbudil v nas naravni ponos, ker se je zbadila v nas zavest, da smo po naravi istotako ustvarjeni za življenje, da razpolagamo celó z gmotnimi in duševnimi svojstvi, ki nas v marsičem morda nekoliko dvigajo nad naše dosedanje „gospodarje“, zato se hočemo iznebiti komande in komandirati si hočemo s a m i. S to našo zahtevo zadeli smo seveda ob trd, prevzetni odpor od strani „gospodarjev“; visoko dvigajo svoje močne obrvi in jih stiskajo zopet ob srepem pogledu, s katerim nas hočejo prebosti, ker smo se predrznili, mi hlapci, postati sami svoji. Njihov osorni klic nam zveni nasproti: nikdar! Rajši zlomiti se, nego se upogniti.

Ker se nočejo upogniti, upogniti toliko, da se umaknejo z naših tal, na katerih so zapovedovali brezpogojno, ker se nočejo upogniti niti toliko, ker jim njihova bahata prevzetnost ne dopušča niti toliko, dobro, tedaj odrinimo mi sami njih upliv na naše življenje.

Mi smo tudi mnogoštevilni, kar le jači naš duševni, moralni pogum. Nemci se nočejo spraviti s Slovani, oni niti nočejo poslušati treznega razuma, hladnega prevdarka, ob katerem bi jim bilo možno priznati, da imajo vsi narodi na zemlji pravico razviti se duševno, stati na višini človeške izomike, marveč oni hočejo ostati na starih privilegijah in predsodkih, da, kdor je zapovedoval dosedaj, zapovedovati sme tudi poslej! Oni nočejo prijateljstva z velikim slovanskim narodom, ki je duševno tako odličen, kakor nemški narod, marveč

oni hočejo ostati brutalni, poslušati hočejo samo svoj „Računhass“, krvno sovraštvo, in z istim korakom preko vsake meje duševne visokosti do svoje zmage nad Slovani.

Da, zмага, boj in zмага, pretep, to je njihov princip, oni hočejo boj in nič ko boj in nanj se zanašajo v svoji predrznosti.

„Boj naj odloči!“ To je germanska deviza bila že od nekdaj, ker so bojevit narod in tako tudi sedaj pričakujejo od boja — vsega. Oni že kar težko čakajo, da bi se spopadli s Slovani in mas strli, kakor črva v prahu in srdi jih, da jim to ni že mogoče.

Ubožci, ki menijo, da so še vedno isti časi zdaj, ko je prusofilska navihanost pomagala Nemčiji k „združenju“, ki menijo, da je ves svet že pripravljen za njihovo pest! A tudi mi smo pripravljeni, dasi ne za krvavi, marveč za duševni boj in videti hočemo, kdo — podleže! Nemci nočejo prijateljstva z nami, torej imajo naj sovraštvo, silili se jim ne bomo nikdar! Aut — aut!

Predsednik francoske republike, gospod Faure, že biva na ruskih tleh. Včeraj ob 11 $\frac{1}{2}$ uri predpoludne je dospelo francosko brodovje v Kronstadt, Tjakaj je prišel tudi car Nikolaj, da pozdravi svojega gosta in zaveznika. Car in predsednik sta se skupno vozila v Petrov dvor na parniku „Aleksandra“. Godba na parniku je svirala marseljezo. Občinstvo je navdušeno pozdravljalo predsednika republike.

Radi nedostatka prostora spregovorimo še nekoliko v prihodnjem izdanju o vsprejemu v Kronstadtu in Petrovem dvoru.

Različne vesti.

Osebnosti. Odpotovali so: Predsednik Lloyd, pl. Kalchberg, včeraj jutraj v Gradec, finančni ravnatelj dr. Schuster danes jutraj v Postojino in polkovni poveljnik deželne brambe pl. Obermayer v Radovljico.

Profesor dr. Fran Markovič, slavni hrvatski pesnik, se je mudil minole dni na Gorenjskem. Obiskal je divno-romantične kraje avstrijske Švice, zlasti sloveča Vrata, slap Peričnik, Bled in Bohinj. V knjigo pri Šmercu je zapisal sonet o slapu Peričniku, na Vratih pa dva saneti o Triglavu.

V izgled. V neki župniji blizu Trsta župnikuje vsega spoštovanja vreden župnik. Dolga je že vrsta let, odkar upravlja častitljivi svoj poklic. Zmiraj je bil naroden in pripomogel je že dosti naši pravični stvari.

Te dni mi je bila čast, da sem ga obiskal. Razgovarjala sva se o tem in onem ter tudi o odnošajih, ki so nastali sedaj v okolici tržaški.

„Res, neznosno je že postalo“, vskliknil je častitljivi starček. Nadaljeval je potem: „Obnemogel sem že hudo, težko, zelo težko že opravljam svojo službo, mislil sem že pred leti, zaprositi za pokoj. Ali ko sem pomislil, da ko jaz odidem, utegne v sedanjih razmerah priti na moje mesto zopet kakov drugi Jurec, sklenil sem, da ostanem še naprej v službi in sicer tako dolgo, dokler bom mogel gibati. Prej ne odstopim nikakor, kajti bojim se onega, kar bi moglo nastati potem v naši župniji.“

Da bi bil tudi kod drugod doma tak značaj, združen morda le s polovico te požrtvovalnosti, bil bi danes naš rod kaj družega, nego je v resnici.

Stoletnica združenja z Avstrijo praznoval bode 26. t. m. hrvatski Kotor v Boki na slovesen način.

Vožnja s parobrodom po Ljubljani se je pričela. Parnik bode vozil med Ljubljano in Vrhniko. Želeti je, da bi imelo to podjetje več sreče, nego je je imelo isto pred desetimi leti na Muri, ki je pričelo s flaskom in nehalo s katastrofo.

Posnemanja vredno. V Ilirski Bistrici se je mudil te dni potovalni agent celjske tvrde Johann Radakovits. Ker je Radakovits jeden najzagrizenejših celjskih slovonožcev, so Slovenci v Ilirski Bistrici agentu pokazali vrata in sklenili, da ne kupijo ničesar več od Rakuscha, ne od Radakovitsa. — Tako je prav, Bog Vas živi, a narod naš Vas posnemaj, vrli narodni trgovci!

Pevsko društvo „Skala“ v Sv. Križu bode imelo svoj občni zbor prihodnjo soboto zvečer ob 8. uri.

Kupujte od svojih! V Celju se hočejo pripraviti Slovenci na gospodarski odpor. Nič lože, nego to! Ali ni vse Celje obdano od slovenskega prebivalstva? Od Slovencev takorekoč živi nemškutarski Celjan. Veliko mero predrznosti že morejo imeti ti rogovileži, da si še v hvalo temu, ker jih Slovenec živi, upajo ga zmerjati in zaničevati! Menda se zavejo celjski okoličani, komu so nosili svoj dober denar. Ali ni dovolj domačega trgovca v mestu, pri katerem slovenski rod po deželi dobi, karkoli želi in potrebuje, ne razumemo torej, zakaj bi moral nositi svoj denar v nemške prodajalnice, kjer se jim rogajo in kažejo osle za hrbotom! Menda se spominjajo sedaj Slovenci okrog Celja, kdo jih zmerja z „slovenskimi psi“. Najbolj jih kaznujete na ta način, da kupujete od svojih sokrvnih domačih trgovcev! Naši domači trgovci, ki v resnici ljubijo svoj rod in se mu ne hlinijo samo tedaj, kadar kaj potrebujejo od njega, naši domači trgovci, pravimo, radi prodajajo in služijo povsod in oni imajo tudi tako dobro blago, kakor drugorodec! Obračajmo se do njih, kupujmo od njih! Na to naj že jedenkrat tudi mislijo naši okoličani okolu Trsta. V Trstu je veliko slovenskih trgovcev z raznim blagom, kakoršnjegakoli se potrebuje v hiši, in ti ljudje po večini ljubijo svoj rod, ker so prišli iz njega. Obiskujmo torej njih prodajalnice. Njihova stvar pa je, da se nam prijavijo, da jih bomo poznali in jih bomo mogli priporočiti. Torej naprej in pogum!

Razpored slavnosti v Barkovljah, ki se bode vršila prihodnjo nedeljo: a) pevski del: 1. (2.) Iv. pl. Zajc: „Davorija“, možki zbor spremljevanjem godbe. 2. (6.) H. Volarič: „Divja rožica“, dvoglasni ženski zbor spremljevanjem glasovira; spremlja g. A. Grbec. 3. (10.) Vilko Novak: „Hrvatstvo“, veliki novi možki zbor. 4. (12.) dr. G. Ipavic: „Pozdrav Gorenjski“, mešani zbor. 5. (14.) Hr. Ražem: „Himna pev. društva Adrija“, pomnoženi zbor sprem. godbe. — b) godbeni del: 1. (1.) D. Jenko: „Naprej“, (koračnica). 2. (3.) A. Nedved: „Pozdrav“, (pesem). 3. (5.) N. Glasner: „Črne oči“, (mazurka). 4. (7.) N. Rieder: „Mischmasch“, (potpourri). 5. (9.) F. Majcen: „Lepi svet“, (valček). 6. (11.) J. Vašek: „Jaz sem Slovan“, (pesem). 7. (13.) A. Foerster: „Sokolska“, (koračnica). 8. (15.) Ferd. Majcen: „Slovenec sem“, (potpourri). 9. (17.) N. N.: „Blisk“, (polka). — c) posamezni in dramatični del: 1. (4.) Slavnostni govor, govori predsednik Obrt. društva, g. Drag. Pertot. 2. (8.) S. Gregorič: „Naš narodni dom!“, deklamuje g. Drag. Starec. 3. (16.) Klieper: „Na mostu“ gluka v jednom dejanju. 4. (15.) Ples in prosta zabava.

V slučaju neugodnega vremena se slavnost preloži na nedoločeni dan. Opomnja: številke v () značijo tekoče točke skupnega razporeda.

K pojasnilu iz Tolmina v cenjeni „Edinosti“ z dne 21. t. m. naj blagovoli slav. uredništvo sprejeti v svoj cenjeni list sledeče vrstice:

Pričkanje o naslovu med učiteljem g. V. V. in g. H. pl. Z. je bilo v prodajalnici gospe pl. Z., a ne v zasebnem stanovanju. Navzoča je bila tudi neka druga oseba — če ne celo dve — in sicer g. ca Iv. F., katera je kakor priča pozvana na sodišče. Če je g. H. pl. Z. samo kakor tajnik v c. kr. okrajnem šol. svetu, čemu se mu je treba tako razburjati radi stvari, ki mu niso in ne smejo biti nič mari?! No, saj je vsemu učiteljstvu na Tolminskem znano njegovo večkratno „plemenito“ razburjenje in domišljavo postopanje proti učiteljstvu. — Na dalnje nepotrebno modrovanje ne odgovarjam.

Josip Kenda.

Z Sušaka nam pišejo dne 22. 8. — Na zadnjem videnju po več letih v V. stajmi rekli, gosp. urednik, naj Vam poročam iz magarske, pardon! mažarske Rieke. Zopet sem storil napako: Fiume je pravo po „mažarski“. — Jelen Rieka!! Ah saj nisem bil tak tedaj, ko ste me, gospod urednik, imeli priliko večkrat videti in občevati z menoj — hočem reči zmotljivi — „Eljen“ je pravo in to z veliko črko. Ali bode pak ta eljen še dolgo časa odmeval po prijazni hrvatski Rieki? Menda ne, kajti začelo se je nekako vedriti in to znate, g. urednik, bolje Vi sam, nego Vaš borni pisec teh vrstic. No, da se Italijani obračajo nekako prijazneje do Hrvatov, to zna danes i priprosti Grobničan, ali neki ljudje govoré: „Čisto lahko pride čez noč v Reko par stotin kr. policije iz Budimpešte in potem?“ Prav ima „Agramerica“, ki je

nedavno rekla Rečanom: „kar ste sejali, vam zori“. Vsakako pa se slobodneje vsklika sedaj tukaj „jelen“ — ne: „živio“ sem hotel reči, g. urednik. Za danes zadovoljite se s temi par vrsticami o preobratu, ki se je jel pripravljati. Bodem pa prihodnjič obširneji in podam kaj mešanega.

Slovensko planinsko društvo bode obhajalo dne 8. septembra v Mozirju 60letnico svojega častnega člana g. I. Frischaufa, vseučilišnega profesorja v Gradcu. Frischauf podpira slovensko turistiko in je Slovincem pravičen, kar je gotovo redka prikazen med Nemci.

Spomenik Milošu Obrenoviću. Iz Belegrada se poroča, da se v Požarevcu postavi spomenik knezu Milošu Obrenoviću, ustanovitelju dinastije in sedanje države srbske. Požarevaška občina je dala inicijativo k temu, in je našla takoj veliko odmeva. Spomenik se odkrije meseca junija 1898.

Slovenska književnost. Zgodovina župnijnih zvonov v dekaniji Radolice se zove knjiga, katero je spisal in založil gospod Jožef Lavtizar, župnik v Rátečah na Gorenjskem. Cena knjigi je 80 novčičev. Na 148 straneh so v tej knjigi natanjko opisani zvonovi vseh cerkva v radovljiški dekaniji in pri vsaki župniji je pridejan kratek obris njene zgodovine in beležki o župnikih, sestavljeni večinoma po župniških maticah. Knjiga je prav lepa in priporočamo jo vsem prijateljem naše domače zgodovine, da si jo naroče pri gosp. pisatelju. Koliko je gosp. pisatelj moral imeti truda, predno je sestavil vso snov, oblezel vse fare in zvonike, koder se nahajajo mnogi zelo stari in zanimivi zvonovi z raznimi veleznanimivimi napisi! Vseh zvonov v radovljiški dekaniji je 185!

Ali bi ne bilo zanimivo, ako bi se tej Lavtizarjevi zgodovini cerkva pridružile še druge po Slovenskem? Delo je zares utrudljivo, ali hvaležno je in iz te zgodovine cerkva po Slovenskem bi posneli marsikako velepomembno resnico. Začetek je storjen, nadaljevati bode že lažje.

Vsakako pa bi radi opomnili pisatelje, ki se hoté lotiti tega dela, da naj se o imenovanju krajev ozirajo bolj na etimologični nego na zgodovinski izvor krajevnih imen, ker je znano, da so takoiimenovana „zgodovinska“ imena popačena po tujih narečjih. Nemški urbarji niso merodajni za pravilo pisanje slovenskih krajevnih imen. Zatorej hvalimo gosp. pisatelja Lavtizarja, da se je v svoji knjigi oziral na ta faktum. On pravi na 180. strani svoje knjige, da je Viševsek pravo ime, ne Olševsek, za vas višje stoječo nego je vas Visoko. Nemški urbar se glasi na „Olšwik“, torej Olševsek. G. Lavtizar se je ogibal nemškega urbarja in se je držal etimologičnega izvora „više“. In tako je prav.

Narodno-gospodarske stvari.

Kmetijski pouk v ljudski šoli, oziroma v nadaljevalnih tečajih.

Da je kmetijs i pouk v nadaljevalnih tečajih na deželi važen in potreben, uči nas že lastna pamet. Sicer pa zahteva drž. šolski zakon od 14. maja 1869, govoré o namenu ljudske šole: „Otrokom podati podlago v onih vedah, katerih bodo potrebovali v življenju“. Naši otroci na deželi bodo brezdvomno večinoma kmetovalci. Isti zakon v § 10.: „z ljudsko šolo naj bi bili v zvezi strokovni kmetijski tečaji“. O šolskih vrtih in nasadih za kmetijske poskuse in vaje govori pa § 63. tudi istega drž. šol. zakona. Šolski zakon od 2. maja 1883 ne uvršča sicer kmetijstva kakor predmet ljudske šole; a tega ni razumeti, da bi se ne smelo poučevati kmetijstvo v ljudski šoli, osobito v nadaljevalnih tečajih. Iz § § 10. in 59. odstavek 2 istega zakona je razvidno, da bi dež. zakonodajstvo imelo dolžnost napravljati posebne kmet. tečaje, česar bi bilo želeli po izgledu drugih dežel in držav.

Razna učna ministerstva v zvezi s kmet. ministerstvom, imajoča pred očmi jasni šolski zakon, namen ljudske šole na deželi in potrebe kmetijskega ljudstva, izdajala so umestne naredbe in ukaze v smislu omenjenih zakonskih določeb. Tako npr. ministerski naredbi od 2. septembra 1872 in 19. novembra 1875, govoreči o kmetijskih nadalj. tečajih združenih z ljudsko šolo, in ministerska ukaza od 3. novembra 1875 in 10. aprila 1885, govoreča o samostalnih kmetijskih tečajih, s posebno vmeno urejajeta ter toplo priporočata kmetijski pouk v nadalj. in samostalnih kmetijskih tečajih. Pri nar

imamo navadno nadalj. tečaje združene z ljudsko šolo, v katerih poučuje se kmetijstvo. A v nekaterih družih deželah (Avstrijsko, Češko) in državah (Belgijsko, Württenbersko) imajo v večjih krajih na deželi samostalne kmetijske tečaje, ki so se prav dobro obnesli za kmetijski razvoj in napredek.

V minist. ukazu od 3. novembra. 1875 nahajamo:

I. Normalni načrt šolskih vrtov. II. Predmete z ozirom na kmetijstvo. III. Instrukcija na okraj. šol. sveta. V tej instrukciji nalagajo se okraj. šol. svetom dolžnosti za preskrbljevanje zemljišča in vsega potrebnega za kmetijske tečaje. Ta minist. ukaz spodbuja in navdušuje učitelje, baviti se s kmetijstvom in poučevati isto v kmetijskih tečajih. Priznanje in pohvala od strani šol. oblasti ne izostane. In vlada priporoča toplo, in bode tudi sama prispevala za primerne nagrade učiteljem, delujočim na kmetijskem polju.

V učnih načrtih viteza Klodiča se ukazuje učiteljstvu, naj v nadaljevalnih tečajih jemlje poseben ozir na kmetijski pouk: „krajevnim razmeram primerno uvesti ima vrhu tega ta šola (tečaj) dečke v umno kmetijstvo ter vzbuditi jim zanimanje in razumnost za vsakrati napredek v tej stroki“. Nadalje piše vitez Klodič: „Ali pa ne zasluži kmetijstvo ne-le, da se uči v vsakdanji šoli, temveč da se postavi na odlično mesto?“

Deželni šolski nadzornik vitez Klodič se v svojih učnih načrtih dolgo mudi in obširno in temeljito razpravlja o kmetijskem pouku v nadalj. tečajih, njega važnosti in potrebi za učence kakor bodoče kmetovalce. Tudi prirodo opis naj se poučuje s posebnim ozirom na kmetijstvo. Vitez Klodič-ev učni načrt pravi kar naravnost: „Nadalje moraš pri izbiranju živali, rastlin in rudnin ozir jemati na one, ki so imenitne za kmetijstvo“.

Koliko se že ni razpravljalo na uradnih okrajnih in deželnih učiteljskih konferencah o kmetijskem pouku v nadalj. tečajih, o šolskih vrtih, drevesnicah itd.! Koliko niso že potrosile dežele in vlade za posebne kmetijske tečaje za učitelje, da bi se bolje izobrazili v kmetijstvu in tako uspešneje širili mej učence in ljudstvo ta pouk. Tudi velezaslužno c. kr. kmet. društvo, pod predsedstvom vzvišenosti Frana Coronini-ja, je mnogo storilo za take učiteljske tečaje in je učitelje — z veseljem in priznanjem podpiralo v kmetijskih prizadevanjih. Visoka vlada ima že izdelan zakon o kmetijskih zadrukah, ona razpošilja svoje učene strokovnjake po širni domovini Avstriji, da poučujejo, kako bi se povzdignilo kmetijstvo in odpomoglo ljudstvu, vlada stori mnogo za nadaljno izobraževanje učiteljev v kmetijstvu. To je tudi prav, kajti učitelj, dobro poučen v kmetijstvu, uspešneje poučuje svoje učence in ljudi o kmetijskih predmetih, s katerimi se pe-čajo. Tako n. pr. o sadjarstvu (sadežje, cepljenje, skopavanje, obrezovanje, izdelovanje mošta, kupčija itd.), o živinoreji (hlev, snaga, krma, izboljšanje travnikov, izboljšanje plemena, izboljšanje in prodaja izdelkov itd.), o gojenju trt, vinarstvu in kletarstvu, o gojenju vrb, o gnoju, gnojnišči in gnoj-nici itd. itd.

Po teh kratkih podatkih so razvidni dolžnost, potreba in važnost poučevanje kmetijskih predmetov, osobito v nadalj. in samostalnih kmet. tečajih ter da se tak pouk širi mej ljudstvom itd. In vendar se je to prepovedalo v tolminskem okraju nekemu učitelju! V rokah imamo pa prepis tamošnjega okraj. šol. sveta, da sadjarstvo, živinoreja itd. ni po učnih načrtih v nikakoršni zvezi z ljudsko-šolskim poukom!!!

Najnovejše vesti.

Petrov dvor 24. Na včerajšnjem gala dinčji je napil car Nikolaj v francoskem jeziku: „S posebno radostjo Vas pozdravljam, gospod predsednik in Vas zovem dobrodošlega na ruskih tleh, zahvaljujemo se Vam na Vašem obisku, vsa Rusija čuti z manjšo isto veselje na tem trenotku. Spomini na le kratke dni mojega bivanja prejšnje leto v Franciji ostanejo neizbrisni v mojem in v srcu cesarice. Nadejamo se, da Vaša navzočnost pri nas utrdi čustvo prijateljstva in globoke simpatije, katere vežejo Francijo z Rusijo. Napivam na zdravje gospoda predsednika in srečo Francije.“

Predsednik Faure je odgovoril:

„Vaše Velikanstvo se je rado spominjalo svojega poseta v Parizu. Vsa Francija se je radostila Vaše presvitle navzočnosti. Danes pa prinaša Francija v moji osebi na Vaš prejasni

dvor čutila tesne zveze vsa francoskega naroda z Rusijo. V tem, ko se oba velika naroda združujeta v jedni mi-li, stopam na tla ruska in napivam na čast Vašega Velikanstva in na slavo Rusije“.

Zobobol olajšujejo
zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani
(Dunajska cesta)
katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in k. Vis. prejasne gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodinje
Stefanije
Steklenica velja 20 kr.

Br. 2474.

Natječaj.

Razpisujejo se natječaji:

1. za mesto občinskega blagajnika-pisara u Klani (pridružena porezna občina mestne občine Kastav) i eventualno mesto
2. občinskega blagajnika u Kastvu.

Poslovanje blagajniško u Klani, sastoji u vođenju blagajničkih dnevnika, glavnih knjiga i utjerivanju pristojba za pridružene porezne občine Klana, Lisac, Skalnica i Studena, a kao pisaru pripada dopisivanje (riešavanje spisa) od strane istih županstva sa občinskim glavarstvom u Kastvu.

Plaća blagajniku pisaru u Klani ustanovljena je na godišnjih for. 360 (tri stotine šestdeset) izplativa mjesečno posticipatno, a ona, blagajnika u Kastvu, na godišnjih forinti 500 (pet stotina) izplativa mjesečno, anticipatno u Kastvu, nu sa izgledom na povećanje, bude li imenovani dokazao svoje podpuno usposobljenje.

Imenovani za oba mjesta, moraju položiti kanciju, do iznosa jednogodišnje plaće u gotovom, ili u državnih papirih.

Prednost dati će se moliteljem, koji se izkažu, da su uzposobljeni za službu obč. blagajnika, da su služili ili služuju u tom svojstvu kod koje občine. Uredovni jezik jest hrvatski.

Natjecatelji imaju položiti molbe do 10. septembra o. g. podpisatomu, a imenovani imati će nastupiti službu, najdalje do konca mjeseca septembra t. g.

Glavarstvo občine
Kastav, dne 18. augusta 1897.

glavar:

Jelušić.

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisečerni cvet“ (Milleherb).
Čluti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če poče v želodcu, kakor proti slabemu probavljanju in hemoroidam. Jeden omet za ozdravljanje, stoji 50 nč, ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARE „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.

Saunig & Dekleva
V GORICI, v Nunski ulici št. 14-16.
Velika zaloga

šivalnih strojev in dvokoles
raznih sistemov kakor tudi iz bambusa.
Lastna mehanična delavnica za popravljanje in nikliranje.

Tiskarna Gutenberg
filijalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRTE IN CONTO - KNJIGE
zistem „Patent Workmann Chicago“
Raztrirni zavod — Knjigovezstvo.
priporočuje se za prijazne naročbe se zadržim primernih cen in točne potrebe.
Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketvorov v vsakem obsežju, brošur, plakatov, cenikov, računov, memorandumov, okrožnic, papirja zaliste in zavrtkov z napisom, naslovnih listov, jedlinih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fature, Debitoren, Creditorov, Cassa-knjig, Strazza, Memorale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjčnih, časo-zapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztrirnega (rtanega) papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledic iz oinka za kopiranje itd.
Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika
Trst, Acquedotto 35 — **ARNOLDO COEN** — Acquedotto 35 Trst

Podpisani usojam si naznaniti al. slovenskemu občinstvu v mestu in okolici, da odprem dne 26. t. m. lastno
pekarno in sladšćicarno
v ulici Farneto št. 7 (na vogalu ulice Gelsi)
Prodajal bodem vsakovrstni kruh in sladšćice, moko iz prvih ogorakih mlinov in maslo iz tolminskih hribov. Blago pošiljal bodem častitim odjemalcem na zahtevanje tudi na dom. Izvrševal bodem tudi privatna pečiva.
Priporoča se v blagohotna naročila sem udani
Benedikt Suban.

Tržne cene			
(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)			
Domači pridelki.			
Fišol:	Koks	100 K.	od for. do for.
Mandoloni	..	..	..
svetlorudeči	..	..	..
temnorudeči	..	..	..
kanarček	..	..	..
bohinjski	..	..	..
beli veliki	..	..	..
.. mali	..	..	..
zeleni, dolgi	..	..	..
.. okrogli	..	..	..
mešani hrvatski	..	..	..
.. štajerski	..	..	..
Maalo fino štajersko	..	65.—	70.—
Jedmen št. 10	..	11.50	12.—
.. 9	..	12.25	12.75
.. 8	..	14.25	14.75
Zelje kranjsko	..	..	..
Bepa	..	..	..
Krompir	..	3.20	3.80
Proso kranjsko	..	..	..
Leča, kranjska	..	..	..
speh ogeraki	..	59.—	..
Kast	..	52.—	54.—
Kava Moeca	..	180.—	182.—
Ceylon Plant. fina	..	170.—	171.—
.. Perli	..	180.—	182.—
Portorico	..	160.—	162.—
Java Malang	..	180.—	182.—
Guatemala	..	127.—	128.—
San Domingo	..	180.—	182.—
Malabar Plant.	..	..	..
.. native	..	..	..
Laguayra Plant	..	..	..
.. native	..	..	..
Santos fini	..	105.—	106.—
.. srednje fini	..	101.—	102.—
.. srednji	..	91.—	92.—
.. ordinar	..	84.—	86.—
Rio oprani	..	..	..
.. najfiniji	..	103.—	104.—
.. srednji	..	90.—	91.—
Sledkor Centrifugal I. vrsto	..	35.25	35.50
Concassé	..	35.50	36.75
v glavah	..	37.25	37.75
razkosani	..	37.25	37.50
Ris italijanski fini	..	24.50	25.—
.. srednji	..	24.—	..
Japan fini	..	17.—	17.50
.. srednji	..	16.50	16.17
Raugoon extra	..	14.—	14.25
I.	..	13.25	13.50
II.	..	10.50	10.75
Petrolej ruski v sodih	..	16.75	..
v zabojih od 29 kil.	..	5.50	5.80
Olje italijansko najfineji	..	64.—	66.—
.. srednjefino	..	58.—	60.—
bombažno, amerik.	..	28.—	29.—
dalmatinsko	..	36.—	38.—
Limoni Mesinski	..	3.—	5.—
Pomaranče	..	4.—	6.—
Mandeljni Dalmatinski	..	..	..
.. Bari	..	73.—	74.—
Pinjoli	..	..	..
Boščić Dalmatinski novi	..	8.25	..
.. Pulješki	..	..	..
.. okve Pulješko	..	1725	..
Grško v venci,	..	53.—	..
Saltanine	..	..	..
Vamperli novi	..	29.—	..
Cibabe	..	..	..
Modra galica	..	24.—	..
Polenovke srednje velikosti	..	42.—	43.—
.. velike	..	..	..
.. male	..	..	..
Slaniki v velikih sodih	..	..	..
v 1/2	..	..	..
Zveplo	..	..	..